

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการเรียนรู้คำบรรยายและเทคนิคการจดคำบรรยายที่มีต่อความสามารถในการระลึกตามตัวแนะ และความเข้าใจคำบรรยายของนิสิตปริญญาตรี

สมมติฐานของการวิจัย

1. กลุ่มที่จดคำบรรยายและทบทวน จะมีคะแนนความสามารถในการระลึกตามตัวแนะและคะแนนความเข้าใจสูงกว่ากลุ่มที่จดคำบรรยายโดยไม่ทบทวน และกลุ่มที่ไม่ได้ฟังคำบรรยายแต่ทบทวนจากสรุปจดคำบรรยายของผู้อื่น
2. กลุ่มที่ไม่ได้ฟังคำบรรยายแต่ทบทวนจากสรุปจดคำบรรยายของผู้อื่น จะมีคะแนนความสามารถในการระลึกตามตัวแนะและคะแนนความเข้าใจ สูงกว่ากลุ่มที่จดคำบรรยายโดยไม่ทบทวน
3. กลุ่มที่จดคำบรรยายแบบเป็นรายข้อ จะมีคะแนนความสามารถในการระลึกตามตัวแนะและคะแนนความเข้าใจสูงกว่ากลุ่มที่จดคำบรรยายแบบเดิม
4. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทของการเรียนรู้คำบรรยาย และเทคนิคการจดคำบรรยายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ลงทะเบียน

เรียนวิชาจิตวิทยาสำหรับครู (Psychology for teachers) ประจำภาคปลาย ปีการศึกษา 2534 ทั้งเพศชายและเพศหญิงจำนวน 210 คน แบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 35 คน ด้วยวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. วิดีโอเทปคำบรรยาย เนื้อหาของคำบรรยายแบ่งออกเป็น 2 หัวข้อคือ การปรับพฤติกรรม และแรงจูงใจ แต่ละหัวข้อแบ่งเป็น 2 ตอน รวมทั้งสิ้น 4 ตอน ความยาวตอนละ 15 นาที เนื้อหาของคำบรรยายคัดแปลงมาจากหนังสือจิตวิทยาทั่วไป ของภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. กระดาษจดคำบรรยาย

3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการระลึกตามตัวแนะ

4. แบบทดสอบวัดความเข้าใจ

5. อุปกรณ์อื่น ๆ ได้แก่ โทรทัศน์สีขนาด 24 นิ้ว 2 เครื่อง, เครื่องวิดีโอเทป 1 เครื่อง, ฉากกันห้อง 5 ฉาก, และนาฬิกาจับเวลา 2 เรือน

การดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะคือ ระยะก่อนทดลองและระยะทำการทดลอง

1. ระยะก่อนทดลอง โดยดำเนินการดังนี้

1.1 ขอความร่วมมือจากอาจารย์ผู้สอนวิชาจิตวิทยาสำหรับครูในการดำเนินการ

วิจัย

1.2 บันทึกวิดีโอเทปคำบรรยาย

1.3 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2. ระยะทำการทดลอง ทำการทดลองรวม 4 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง แบ่งระยะทำการทดลองออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ขั้นเตรียมการทดลอง

2.1.1 นำเครื่องมือไปทดลองใช้

2.1.2 เตรียมห้องสำหรับการทดลอง

2.1.3 สุ่มเลือกแบ่งผู้รับการทดลองออกเป็น 6 กลุ่มโดยกลุ่มที่ 1 ถึง 4 ทำการทดลองในหนึ่งชั่วโมงแรกของชั่วโมงปฏิบัติการ ส่วนกลุ่มที่ 5 และ 6 ทำการทดลองในหนึ่งชั่วโมงหลังของชั่วโมงปฏิบัติการ ในการสุ่มผู้รับการทดลองเข้าในเงื่อนไขการเรียนรู้คำบรรยาย ผู้รับการทดลองกลุ่มที่ 1 ถึง 4 ใช้วิธีนับ 1 - 4 ส่วนผู้รับการทดลองกลุ่มที่ 5 และ 6 ใช้วิธีนับ 1 และ 2 สำหรับการสุ่มผู้รับการทดลองเข้าในเงื่อนไขเทคนิคการจดคำบรรยาย ใช้วิธีสุ่มตามแถว โดยแถวเลขคี่ (แถวที่ 1, 3, 5 ...) ใช้เทคนิคการจดคำบรรยายแบบเดิม ส่วนแถวเลขคู่ (แถวที่ 2, 4, 6 ...) ใช้เทคนิคการจดคำบรรยายแบบเป็นรายข้อ ดังนั้นผู้รับการทดลองทั้ง 6 กลุ่ม จะเข้ารับการทดลองกลุ่มละ 1 เงื่อนไข ได้แก่

โดยไม่ทบทวน	<u>กลุ่มที่ 1</u>	เป็นกลุ่มที่จดคำบรรยายในสมุดจดคำบรรยายแบบเดิม
รายข้อ โดยไม่ทบทวน	<u>กลุ่มที่ 2</u>	เป็นกลุ่มที่จดคำบรรยายในสมุดจดคำบรรยายแบบเป็นรายข้อ
และทบทวน	<u>กลุ่มที่ 3</u>	เป็นกลุ่มที่จดคำบรรยายในสมุดจดคำบรรยายแบบเดิม
รายข้อ และทบทวน	<u>กลุ่มที่ 4</u>	เป็นกลุ่มที่จดคำบรรยายในสมุดจดคำบรรยายแบบเป็นรายข้อ
คำบรรยายแบบเดิมของผู้อื่น	<u>กลุ่มที่ 5</u>	เป็นกลุ่มที่ไม่ได้ฟังคำบรรยาย แต่ทบทวนจากสมุดจดคำบรรยายแบบเดิมของผู้อื่น
คำบรรยายแบบเป็นรายข้อของผู้อื่น	<u>กลุ่มที่ 6</u>	เป็นกลุ่มที่ไม่ได้ฟังคำบรรยาย แต่ทบทวนจากสมุดจดคำบรรยายแบบเป็นรายข้อของผู้อื่น

2.2 ขั้นตอนการทดลอง

ช่วงที่หนึ่ง ดำเนินการทดลองกับผู้รับการทดลองกลุ่มที่ 1 ถึง 4 โดยมี
ขั้นตอนดังนี้

1) แจกซองเอกสารให้ผู้รับการทดลองคนละ 1 ซอง ภายในซอง ประกอบด้วยสมุดจดคำบรรยาย แบบทดสอบวัดความสามารถในการระลึกตามตัวแน และแบบทดสอบวัดความเข้าใจ

2) ผู้วิจัยอธิบายขั้นตอนในการวิจัย และให้ผู้รับการทดลองอ่านคำแนะนำหน้าซอง จากนั้นให้ฟังคำบรรยาย ใช้เวลา 15 นาที พร้อมกับจดคำบรรยายลงในสมุดจดคำบรรยายที่มีอยู่ในซอง

3) หลังจากจบการบรรยาย ให้ผู้รับการทดลองกลุ่มที่ 1 และ 2 ตอบแบบทดสอบวัดความสามารถในการระลึกตามตัวแน ใช้เวลา 20 นาที ส่วนผู้รับการทดลองกลุ่มที่ 3 และ 4 ให้ทบทวนคำบรรยายที่จด ใช้เวลา 10 นาที จากนั้นจึงตอบแบบทดสอบวัดความสามารถในการระลึกตามตัวแน ใช้เวลา 20 นาที เช่นเดียวกัน

4) หลังจากที่ได้ตอบแบบทดสอบวัดความสามารถในการระลึกตามตัวแน ให้ผู้รับการทดลองทั้ง 4 กลุ่ม ตอบแบบทดสอบวัดความเข้าใจ ใช้เวลา 10 นาที

ช่วงที่สอง ดำเนินการทดลองกับผู้รับการทดลองกลุ่มที่ 5 และ 6 โดยมี
ขั้นตอนดังนี้

1) แจกซองเอกสารให้ผู้รับการทดลองคนละ 1 ซอง ภายในซอง ประกอบด้วยสมุดจดคำบรรยายของผู้รับการทดลองกลุ่มที่ 1 ถึง 4 แบบทดสอบวัดความสามารถในการระลึกตามตัวแน และแบบทดสอบวัดความเข้าใจ

2) ผู้วิจัยอธิบายขั้นตอนในการวิจัย และให้ผู้รับการทดลองอ่านคำแนะนำหน้าซอง จากนั้นให้อ่านเอกสารคำบรรยาย ใช้เวลา 10 นาที

3) ให้ผู้รับการทดลองทั้ง 2 กลุ่ม ตอบแบบทดสอบวัดความสามารถในการระลึกตามตัวแน ใช้เวลา 20 นาที จากนั้นตอบแบบทดสอบวัดความเข้าใจ ใช้เวลา 10 นาที

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. คำนวณค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนความสามารถในการระลึกตามตัวนะ และคะแนนความเข้าใจ จำแนกตามตัวแปรอิสระ
2. การวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทางด้วยวิธีวัดซ้ำ 1 ตัวแปร (Three-Way Analysis of Variance - Repeated Measures on One Factor) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความสามารถในการระลึกตามตัวนะ และคะแนนความเข้าใจ ของผู้รับการทดลองจากการทดลองทั้ง 4 ครั้ง
3. การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการระลึกตามตัวนะ และคะแนนความเข้าใจ ด้วยวิธีการของตุกี (Tukey' HSD Test)

ผลการวิจัย

1. กลุ่มที่จดคำบรรยายและทบทวน มีคะแนนความสามารถในการระลึกตามตัวนะ สูงกว่ากลุ่มที่จดคำบรรยายโดยไม่ทบทวน และกลุ่มที่ไม่ได้ฟังคำบรรยายแต่ทบทวนจากสมุดจดคำบรรยายของผู้อื่น
2. กลุ่มที่จดคำบรรยายโดยไม่ทบทวน มีคะแนนความสามารถในการระลึกตามตัวนะ สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ฟังคำบรรยายแต่ทบทวนจากสมุดจดคำบรรยายของผู้อื่น
3. กลุ่มที่จดคำบรรยายโดยไม่ทบทวนมีคะแนนความเข้าใจสูงกว่ากลุ่มที่จดคำบรรยายและทบทวน และกลุ่มที่ไม่ได้ฟังคำบรรยายแต่ทบทวนจากสมุดจดคำบรรยายของผู้อื่น
4. กลุ่มที่จดคำบรรยายแบบเป็นรายข้อมีคะแนนความสามารถในการระลึกตามตัวนะ สูงกว่ากลุ่มที่จดคำบรรยายแบบเดิม
5. กลุ่มที่จดคำบรรยายแบบเป็นรายข้อ และกลุ่มที่จดคำบรรยายแบบเดิม มีคะแนนความเข้าใจไม่แตกต่างกัน
6. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทของการเรียนรู้คำบรรยาย และเทคนิคการจดคำบรรยายไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้คำบรรยาย และเทคนิคการจดคำบรรยาย ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาในช่วงเวลาสั้น ๆ การวิจัยครั้งต่อไปควรเพิ่มระยะเวลาในการศึกษาให้มากขึ้น เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจนยิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติม เกี่ยวกับตัวแปรที่คาดว่าจะมีผลต่อความสามารถในการเรียนรู้คำบรรยายของผู้เรียน อาทิเช่น ผลการเรียนรู้ ระดับสติปัญญา หรือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นต้น
3. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเทคนิคการจดคำบรรยายเพียง 2 เทคนิค ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาเทคนิคต่าง ๆ เพิ่มขึ้น อาทิเช่น เทคนิคการจดคำบรรยายแบบมีโครงร่างเมตริก เป็นต้น
4. ควรปรับปรุงคุณภาพของแบบทดสอบวัดความเข้าใจ ให้มีค่าความเที่ยงสูงขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย